

Infographics, Applications in Libraries |

Rathee Paphatsurichote¹ and Preedee Pluemsamrungit²

¹ M.A. (Library and Information Science), Librarian
Collection Development and Information Resource Analysis Center
Office of Academic Resources Chulalongkorn University
E-mail: rathee.p@car.chula.ac.th

² M.A. (Library and Information Science), Lecturer
Department of Library and Information Science
Faculty of Humanities and Social Sciences
Nakhon Sawan Rajabhat University

161

ปีที่ 21
ฉบับที่ 4
ต.ค.
-
ธ.ค.
2558

Abstract

This article describes infographics meaning, benefit, and applications in libraries. Infographics can be used in libraries in two aspects, that are 1) administration and internal operations of libraries. and 2) libraries' services. In addition, the article also provides basic information about how to create infographics, such as basic infographics design principles, infographics creation tools, and infographic resources.

Keywords : Infographics, library, Information Graphics, Information Design

อินโฟกราฟิกส์กับการประยุกต์ใช้ในห้องสมุด |

รัฐธีร์ ปภัสสรย์โชติ¹ และ ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ²

¹อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์), บรรณารักษ์
ศูนย์พัฒนาและวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ
สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
E-mail: rathee.p@car.chula.ac.th

²อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์), อาจารย์
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

162

Vol. 21
No. 4
Oct.
-
Dec.
2015

บทคัดย่อ

บทความนี้กล่าวถึงความหมายของอินโฟกราฟิกส์ ประโยชน์ของอินโฟกราฟิกส์และการนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้ในห้องสมุด ซึ่งสามารถใช้ได้ 2 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารและการดำเนินงานภายในของห้องสมุดและ 2) ด้านการบริการของห้องสมุด นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับการสร้างอินโฟกราฟิกส์ ได้แก่ หลักการออกแบบเบื้องต้น เครื่องมือสำหรับสร้างอินโฟกราฟิกส์ และแหล่งรวบรวมอินโฟกราฟิกส์

คำสำคัญ: การออกแบบสารสนเทศ, ห้องสมุด,
อินโฟกราฟิกส์, อินฟอร์เมชันกราฟิกส์

บทนำ

ห้องสมุดเป็นองค์กรที่เป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างสารสนเทศกับผู้ที่ต้องการสารสนเทศ ในอดีตห้องสมุดเป็นแหล่งสารสนเทศแห่งแรกของผู้ที่ต้องการสารสนเทศนึกถึงเมื่อต้องการสารสนเทศ แต่ในปัจจุบัน ผู้ที่ต้องการสารสนเทศมีทางเลือกที่สะดวกมากกว่าการใช้ห้องสมุด นั่นคือการค้นหาสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต ทำให้บทบาทของห้องสมุดในด้านการเป็นแหล่งสารสนเทศลดลง (Behrends, 2012)

เหตุผลหนึ่งที่ผู้ที่ต้องการสารสนเทศไม่ใช้บริการห้องสมุด คือ ห้องสมุดขาดการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารทางการตลาดเกี่ยวกับบริการและบทบาทของห้องสมุด กล่าวคือ ขาดการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลไปสู่ผู้ที่ต้องการสารสนเทศ (Mi, and Nesta, 2006, 415) เช่น บริการของห้องสมุด ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่แตกต่างจากสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต การแนะนำวิธีการค้นหาและการเลือกใช้สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ปัจจุบันมีการนำเทคนิคหรือรูปแบบการสื่อสารซึ่งเป็นที่นิยมใช้ ในด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาดมากมาย โดยเฉพาะในนิตยสาร หนังสือพิมพ์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ และบนเว็บไซต์ขององค์กรธุรกิจรวมถึงองค์กรภาครัฐ (Toth, 2013, 448) โดยมีชื่อเรียกว่า อินโฟกราฟิกส์ (Infographics) มีลักษณะเด่น คือ เป็นการสื่อสารโดยแปลงเนื้อหาหรือข้อความที่ต้องการสื่อสารเป็นภาพ และจัดวางองค์ประกอบของภาพเป็นอย่างดี เพื่อช่วยให้ผู้รับสารซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าใจเนื้อหาที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว และเนื่องจากเป็นการสื่อสารด้วยภาพ จึงช่วยดึงดูดความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายได้อีกด้วย (Krum, 2014, 6)

จากลักษณะของอินโฟกราฟิกส์ที่ช่วยสื่อสารเนื้อหาหรือข้อความไปยังกลุ่มเป้าหมายได้ในรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจและช่วยให้กลุ่มเป้าหมายทำความเข้าใจเนื้อหาหรือข้อความที่ต้องการสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ห้องสมุดจึงสามารถนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้ในการประชาสัมพันธ์และสื่อสารการตลาด

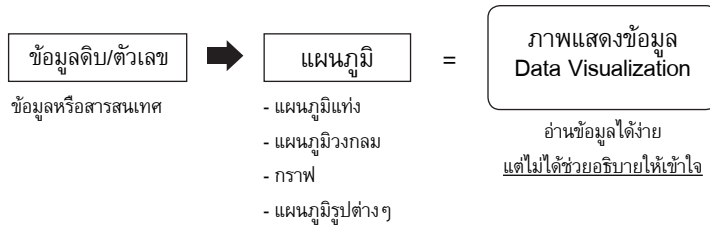
เพื่อให้ผู้ที่ต้องการสารสนเทศรับรู้ว่าห้องสมุดมีบริการใดบ้าง และสามารถช่วยเหลือผู้ที่ต้องการสารสนเทศได้อย่างไรบ้างในยุคที่ผู้ที่ต้องการสารสนเทศมักจะเลือกอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศแรกเมื่อต้องการสารสนเทศ

บทความนี้จะกล่าวถึงความหมายของอินโฟกราฟิกส์ ประโยชน์ของอินโฟกราฟิกส์ การนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้ในห้องสมุด และการสร้างอินโฟกราฟิกส์ เพื่อให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกส์ การประยุกต์ใช้ในห้องสมุด และให้คำแนะนำพื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างอินโฟกราฟิกส์เพื่อให้ผู้ที่สนใจมีแนวทางในการออกแบบและรู้จักเครื่องมือเบื้องต้นที่ใช้ในการสร้างอินโฟกราฟิกส์

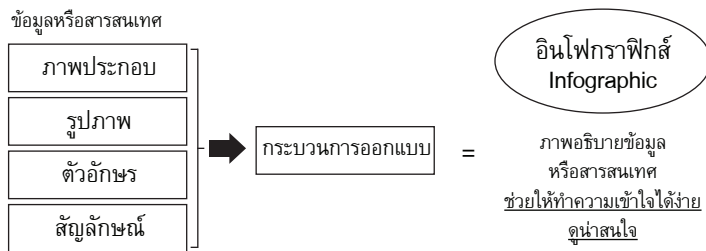
ความหมายของอินโฟกราฟิกส์

อินโฟกราฟิกส์ (Infographics) มาจากคำว่า อินฟอร์เมชันกราฟิกส์ (Information Graphics) หมายถึง การนำข้อมูลหรือสารสนเทศมานำเสนอเป็นรูปภาพที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย โดยใช้ภาพประกอบ สัญลักษณ์ และตัวอักษร มาประกอบกันผ่านกระบวนการออกแบบและการจัดวางองค์ประกอบของภาพ เพื่อให้ได้รูปภาพหรือกราฟิกส์ที่สามารถใช้อธิบายหรือทำความเข้าใจข้อมูลหรือสารสนเทศนั้นได้ง่ายมีความน่าสนใจ แม้ข้อมูลหรือสารสนเทศนั้นจะมีความซับซ้อนก็ตาม (Lamb and Johnson, 2014) อินโฟกราฟิกส์อาจถูกใช้ในความหมายที่เหมือนกับภาพแสดงข้อมูล (Data visualizations) แต่ทางด้านการออกแบบนั้น ทั้งสองคำไม่ใช่คำเดียวกัน เนื่องจากภาพแสดงข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมานำเสนอในรูปแบบแผนภูมิต่าง ๆ เช่น แผนภูมิแท่ง แผนภูมิวงกลม กราฟ เป็นต้น เพื่อช่วยให้ผู้อ่านข้อมูลเห็นภาพรวมของข้อมูลได้ รวมถึงสามารถเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างชุดข้อมูลต่าง ๆ ได้ ดังภาพ 1 อย่างไรก็ตามภาพแสดงข้อมูลนี้อาจไม่ได้ช่วยให้ผู้อ่านข้อมูลทำความเข้าใจกับข้อมูลได้ดีขึ้น เนื่องจากการแปลงข้อมูลดิบออกมาให้อยู่ในรูปแบบที่อ่านได้ง่ายเท่านั้น ในขณะที่อินโฟกราฟิกส์ เป็นการออกแบบรูปภาพหรือกราฟิกส์ให้สามารถอธิบาย

ข้อมูลหรือสารสนเทศให้ทำความเข้าใจได้ง่ายและดูน่าสนใจ ดังภาพ 2 โดยอาจมีการนำภาพแสดงข้อมูล เช่น แผนภูมิแท่ง แผนภูมิวงกลม กราฟ แผนที่ เป็นต้น มาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบเพื่อช่วยอธิบายข้อมูลหรือสารสนเทศให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นอีกด้วย (Krum, 2014, 2, 6)

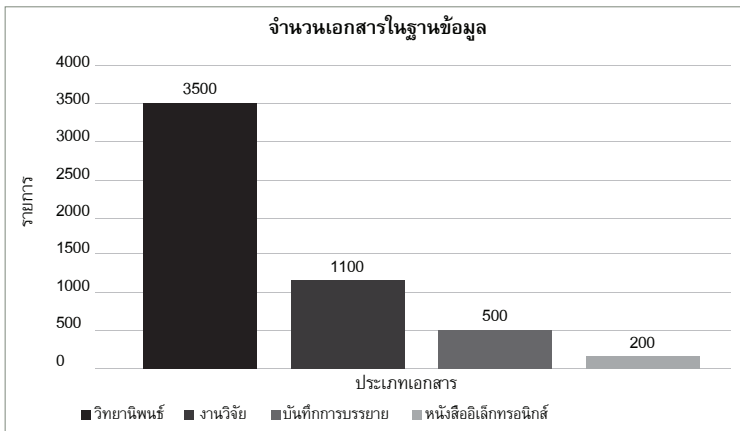
ภาพ 1 กระบวนการสร้างภาพแสดงข้อมูล

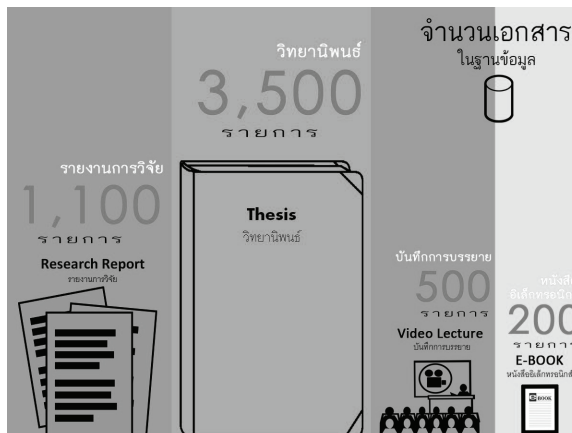
ภาพ 2 กระบวนการสร้างอินโฟกราฟิกส์

จึงอาจสรุปได้ว่า อินโฟกราฟิกส์ คือ การอธิบายข้อมูลหรือสารสนเทศที่มีความซับซ้อนให้สามารถทำความเข้าใจได้ง่ายด้วยการนำเสนอข้อมูลหรือสารสนเทศนั้นเป็นรูปภาพหรือกราฟิกส์ที่ผ่านการออกแบบและจัดวางองค์ประกอบเป็นอย่างดี โดยการจัดวางองค์ประกอบของภาพนั้นจะคำนึงถึงประโยชน์ของตำแหน่งองค์ประกอบต่าง ๆ ของภาพซึ่งจะมีผลต่อการทำความเข้าใจข้อมูลหรือสารสนเทศชุดนั้น และคำนึงถึงความสวยงามหรือความน่าสนใจของการวางตำแหน่งองค์ประกอบต่าง ๆ

ตัวอย่าง ข้อมูลหรือสารสนเทศ “จำนวนเอกสารในฐานข้อมูลมีดังนี้ บันทึกรายการบรรยาย 500 รายการ วิทยานิพนธ์ 3,500 รายการ งานวิจัย 1,100 รายการ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 200 รายการ” นำเสนอข้อมูลเป็นภาพแสดงข้อมูลได้ดังภาพ 3 และสามารถนำเสนอข้อมูลเป็นอินโฟกราฟิกได้ดังภาพ 4

ภาพ 3 ตัวอย่างภาพแสดงข้อมูล

ภาพ 4 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์

จากภาพ 3 และ 4 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของภาพแสดงข้อมูลและอินโฟกราฟิกส์คือ ภาพแสดงข้อมูลจะมุ่งเน้นการนำเสนอข้อมูลโดยการนำข้อมูลมาแสดงในรูปของแผนภูมิซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านข้อมูลสามารถอ่านข้อมูลได้ง่ายขึ้นแต่รูปแบบการนำเสนอข้อมูลอาจไม่น่าสนใจ และอาจอ่านข้อมูลได้ยากสำหรับกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลที่ไม่คุ้นเคยกับการอ่านแผนภูมิ แต่การนำเสนอข้อมูลโดยใช้อินโฟกราฟิกส์จะทำให้การนำเสนอข้อมูลน่าสนใจมากขึ้น เพราะเป็นการนำรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลมาประกอบการนำเสนอ มีการออกแบบโดยใช้สีสัน และการจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ที่สื่อถึงความหมายของข้อมูล เช่น การใช้ขนาดรูปแทนประเภทเอกสารขนาดใหญ่หรือเล็กสอดคล้องตามปริมาณที่เอกสารประเภทนั้นมีอยู่ในฐานข้อมูล สิ่งเหล่านี้ช่วยให้การนำเสนอข้อมูลดูน่าสนใจและทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น

ในปัจจุบัน อินโฟกราฟิกส์ถูกนำมาใช้นำเสนอข้อมูลหรือสารสนเทศอย่างแพร่หลายในหลายสื่อ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เว็บไซต์ และในสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) (Ross, 2009; Davidson, 2013, 35) รวมถึงเว็บไซต์ของบริษัทและธุรกิจต่างๆ ที่มีการใช้อินโฟกราฟิกส์มากขึ้นด้วย เพื่อนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและดูน่าสนใจแก่กลุ่มเป้าหมาย เช่น การใช้อินโฟกราฟิกส์แสดงผลการประกอบการในรายงานประจำปีขององค์กรเพื่อสื่อสารกับคณะกรรมการบริหารและผู้ลงทุน ใช้ในด้านการตลาดเพื่อส่งสารทางการตลาดไปสู่กลุ่มเป้าหมายหรือลูกค้า ใช้ในเว็บไซต์ขององค์กรเพื่อเพิ่มความน่าสนใจของข้อมูลสินค้าและการบริการขององค์กร เป็นต้น (Toth, 2013, 448) โดยสามารถแบ่งประเภท อินโฟกราฟิกส์ได้ดังนี้ (เจลิมวรรณ ยกเลื่อน และ มัลลียา พรหมแก้ว, 2555; Davis and Quinn, 2014, 16)

1. อินโฟกราฟิกส์แบบภาพนิ่ง (Static Infographics) หมายถึง อินโฟกราฟิกส์ที่จัดทำขึ้นในรูปแบบของไฟล์รูปภาพอิเล็กทรอนิกส์ หรืออาจจัดทำขึ้นเพื่อตีพิมพ์ลงในสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ลักษณะของอินโฟกราฟิกส์ประเภทนี้ คือ เป็นภาพหรือกราฟิกที่นำเสนอข้อมูลหรือสารสนเทศที่มีลักษณะตายตัว ผู้อ่านข้อมูลไม่สามารถปรับเปลี่ยนข้อมูลหรือมีปฏิสัมพันธ์กับอินโฟกราฟิกส์ได้ทำได้แต่เพียงการอ่านเท่านั้น

2. อินโฟกราฟิกส์แบบวิดีโอ (Video Infographics) หมายถึง

อินโฟกราฟิกส์ที่จัดทำขึ้นในรูปแบบภาพเคลื่อนไหวช่วยให้การนำเสนอข้อมูลหรือสารสนเทศมีความน่าสนใจกว่าอินโฟกราฟิกส์ที่เป็นภาพนิ่ง ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์ที่เป็นวิดีโอ ดังภาพ 5 (ReCommunity Recycling, 2014)

SOCIETY & POLITICS

RECOMMUNITY – HOW RECYCLING WORKS

Comments Off 30 June 2014

ReCommunity - How Recycling Works from ReCommunity Recycling on Vimeo.

ภาพ 5 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แบบวิดีโอ

How Recycling Works โดย ReCommunity Recycling

3. อินโฟกราฟิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactivity Infographics)

หมายถึง อินโฟกราฟิกส์ที่จัดทำขึ้นในรูปแบบสื่อประสม เช่น อาจใช้ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวประกอบกัน แต่มีลักษณะเด่น คือ ผู้อ่านข้อมูลสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับอินโฟกราฟิกส์ได้ เช่น การคลิกที่ปุ่มเพื่อให้แสดงข้อมูลลำดับถัดไป หรือการคลิกเลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สนใจได้ เป็นต้น ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ ดังภาพ 6 (Rogers, 2013)

ภาพ 6 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ได้
Women's Political Rights Around The World โดย Simon Rogers

ประโยชน์ของอินโฟกราฟิกส์

อินโฟกราฟิกส์มีลักษณะเป็นการนำเสนอข้อมูลหรือสารสนเทศโดยการทำสารสนเทศให้เป็นรูปภาพหรือกราฟิกส์ประโยชน์ของการนำเสนอข้อมูลหรือสารสนเทศรูปแบบนี้ ได้แก่ (Davidson, 2013, 35)

1. ดึงดูดความสนใจ เพิ่มความน่าสนใจแก่ข้อมูลหรือสารสนเทศ
2. ช่วยให้เข้าใจข้อมูลหรือสารสนเทศที่ซับซ้อนได้ง่ายและรวดเร็ว
3. แบ่งปันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ง่าย หากเป็นอินโฟกราฟิกส์รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การแบ่งปันทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลหรือสารสนเทศแพร่กระจายได้ในวงกว้าง เป็นต้น

จากผลการศึกษาของนฤมล ถิ่นวิรัตน์ (2555, 113) ยังพบด้วยว่า การใช้อินโฟกราฟิกส์จะช่วยให้ผู้รับสารสนเทศได้รับความรู้ และเกิดความเข้าใจได้ดีขึ้น รวดเร็วขึ้น และชัดเจนมากกว่าการนำเสนอด้วยรูปแบบตัวอักษรเพียงอย่างเดียว แม้ว่าอินโฟกราฟิกส์จะมีประโยชน์และข้อดีในแง่ของการช่วยดึงดูดความสนใจแก่ข้อมูลหรือสารสนเทศ และช่วยให้ข้อมูลหรือสารสนเทศทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น แต่ข้อดีหรือประโยชน์นี้ก็อาจเป็นข้อเสียได้เช่นกัน กล่าวคือ

เมื่ออินโฟกราฟิกส์เป็นการนำเสนอข้อมูลที่มีความสามารถในการดึงดูดความสนใจ ช่วยให้ทำความเข้าใจข้อมูลหรือสารสนเทศได้ง่าย และหากอยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ก็สามารถถูกแบ่งปันไปตามช่องทางต่างๆ เช่น เครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว

ดังนั้น หากมีการใช้โดยไม่คำนึงถึงจริยธรรม เช่น การบิดเบือนข้อมูลหรือใช้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือใช้ข้อมูลเพื่อให้อำนาจองค์กรหรือบุคคล อินโฟกราฟิกส์ก็จะกลายเป็นเครื่องมือที่อันตรายและสร้างความเสียหายแก่บุคคลอื่นได้ (Toth, 2013, 450)

การนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้ในห้องสมุด

ห้องสมุดเป็นองค์กรด้านการบริการสารสนเทศ โดยมีผู้ที่ต้องการสารสนเทศเป็นผู้ใช้บริการ การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารทางการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในเรื่องบริการของห้องสมุด ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด รวมถึงบทบาทของห้องสมุดที่สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ให้บริการที่ต้องการค้นหาและนำสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตมาใช้หรือบุคคลอื่นๆ อาจกลายเป็นผู้ให้บริการห้องสมุดต่อไปได้ในอนาคตเมื่อได้รับการประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ผู้ใช้บริการรับรู้และรับทราบสิ่งที่ห้องสมุดให้บริการ และรับรู้ว่าการห้องสมุดให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำผู้ที่ต้องการสารสนเทศได้ แม้ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตซึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดโดยตรง การบริการลักษณะนี้จะช่วยให้ห้องสมุดยังคงเป็นสิ่งที่ผู้ที่ต้องการสารสนเทศนึกถึงเมื่อต้องการสารสนเทศ

การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารทางการตลาดของห้องสมุดดังกล่าวมาข้างต้น เป็นวิธีที่ต้องการให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้บริการของห้องสมุดได้ง่ายและรวดเร็ว รวมถึงต้องการดึงดูดกลุ่มเป้าหมายใหม่ๆ ที่อาจกลายเป็นผู้ใช้บริการห้องสมุดต่อไปในอนาคตเมื่อได้รับการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารทางการตลาด ดังนั้นการนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้ในห้องสมุดจะช่วยให้ห้องสมุดจึง

มีประโยชน์อย่างยิ่ง เนื่องจากอินโฟกราฟิกส์มีลักษณะเด่น คือ ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจเนื้อหาหรือข้อความที่แปลงเป็นอินโฟกราฟิกส์ได้ง่าย รวดเร็ว อีกทั้งยังช่วยดึงดูดความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายใหม่ได้อีกด้วย

นอกจากการให้บริการแล้ว ห้องสมุดยังมีสถานะเป็นองค์กรและมักเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่สนับสนุนและให้บริการสารสนเทศแก่หน่วยงานต้นสังกัดที่ห้องสมุดสังกัดอยู่ การดำเนินงานห้องสมุดจึงต้องมี การสื่อสารข้อมูลทั้งภายในห้องสมุดเอง คือ ระหว่างผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานรับทราบข้อมูลที่สำคัญต่อการปฏิบัติงาน และสื่อสารข้อมูลไปยังผู้บริหารหรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานของห้องสมุด ซึ่งจะส่งผลต่อการประเมินผลการดำเนินงานและการอนุมัติโครงการรวมถึงเรื่องงบประมาณของห้องสมุด การสื่อสารข้อมูลการดำเนินงานและสถิติที่สำคัญที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่ายและดึงดูดความสนใจจากผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดจะช่วยให้ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดเข้าใจข้อมูลและสถิติต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดของผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดกระทำได้รวดเร็วมากขึ้น ซึ่งอินโฟกราฟิกส์สามารถนำมาใช้ในการสื่อสารดังกล่าวได้เนื่องจากคุณสมบัติคือสามารถแปลงข้อมูลและสถิติสำคัญต่างๆ ให้เป็นภาพที่ทำความเข้าใจได้ง่ายและดึงดูดความสนใจ

อาจสรุปกิจกรรมหรือโอกาสที่สามารถนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้ในห้องสมุดได้ 2 ด้าน (Gole, 2011; Cruz, 2013; Qualey, 2014) คือ

1. ด้านการบริหารและการดำเนินงาน

ห้องสมุดสามารถใช้อินโฟกราฟิกส์ด้านการบริการและการดำเนินงานได้ดังนี้

1.1 สื่อสารภายในองค์กร การดำเนินงานในห้องสมุดต้องมีการสื่อสารข่าวสารและข้อมูลต่างๆ ให้ผู้ปฏิบัติงานรับทราบทั่วทั้งองค์กร การนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้ในการสื่อสารภายในห้องสมุดจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทำความเข้าใจข่าวสารหรือข้อมูลต่างๆ ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานและการประสานงานต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตัวอย่างข่าวสารหรือ

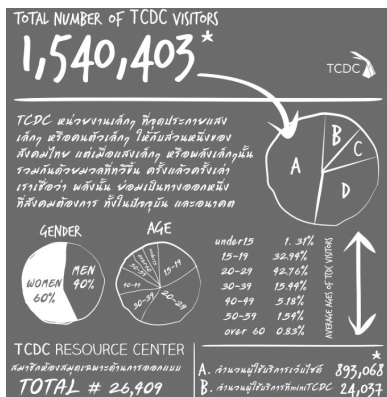
ข้อมูลที่สามารถนำอินโฟกราฟิกมาสื่อสารภายในองค์กรได้ เช่น ข่าวสำคัญต่าง ๆ และข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรและการปฏิบัติงาน ตัวอย่างเช่น ผังระบบงาน แผนผังองค์กร และขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นต้น ตัวอย่างการใช้อินโฟกราฟิกเพื่อสื่อสารภายในองค์กร อาจได้แก่ อินโฟกราฟิกเรื่องเกณฑ์การคัดหนังสือออกจากห้องสมุด ดังภาพ 7 (Infographic love: visually communication information & data, 2014)

ภาพ 7 เกณฑ์การคัดหนังสือออกของห้องสมุด
Lawrence High School

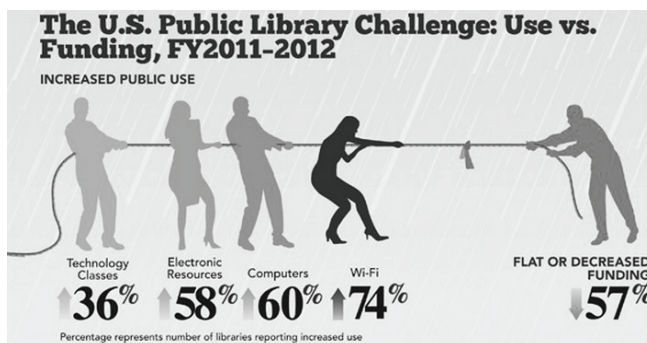
อินโฟกราฟิกดังกล่าวจัดทำโดย Carina Gonzalez ซึ่งปฏิบัติงานที่ห้องสมุด Lawrence High School แสดงเกณฑ์การคัดหนังสือออกของห้องสมุดซึ่งสามารถใช้ในการสื่อสารภายในห้องสมุดเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานรับทราบเกณฑ์ที่แน่นอนและรับทราบตรงกัน

1.2 สื่อสารกับผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัด เนื่องจากห้องสมุดจัดเป็นองค์กร จึงต้องมีการบริหารจัดการทั้งในเรื่องงบประมาณ บุคลากร และจัดทำนโยบายการดำเนินงาน ซึ่งการบริหารจัดการเรื่องสำคัญและเกี่ยวข้องกับงบประมาณมักต้องผ่านความเห็นชอบหรืออนุมัติโดยผู้บริหาร ทั้งผู้บริหารภายในห้องสมุดและผู้บริหารของหน่วยงานต้นสังกัดของห้องสมุด การอนุมัติและให้ความเห็นชอบของผู้บริหารจำเป็นต้องมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เช่น สถิติผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ของห้องสมุด สถิติผู้ใช้บริการห้องสมุด สถิติการจัดกิจกรรมของห้องสมุด เป็นต้น การนำอินโฟกราฟิกส์มาช่วยนำเสนอข้อมูลและสถิติต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารจะช่วยให้ผู้บริหารทำความเข้าใจข้อมูลและสถิติได้อย่างรวดเร็ว และยังช่วยดึงดูดให้ผู้บริหารมีความสนใจในข้อมูลและสถิตินั้นอีกด้วย ช่วยให้การตัดสินใจกระทำไ้รวดเร็วขึ้น ตัวอย่างการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสื่อสารกับผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ อินโฟกราฟิกส์แสดงสถิติผู้เยี่ยมชมห้องสมุดเฉพาะด้านการออกแบบ TCDC ปรากฏในรายงานประจำปี 2554 ซึ่งจำแนกกลุ่มอายุ เพศ และช่องทางการเยี่ยมชมหรือใช้บริการห้องสมุดด้วยภาพซึ่งทำความเข้าใจได้ง่ายดังภาพ 8 (TCDC, 2011)

ภาพ 8 ตัวอย่างการใช้อินโฟกราฟิกส์ของห้องสมุด
เฉพาะด้านการออกแบบ TCDC

1.3 สื่อสารกับสังคม ในการดำเนินงานห้องสมุดรวมถึงองค์กรต่าง ๆ หากมีการสื่อสารกับสังคมอย่างสม่ำเสมอ คือ การบอกแก่สังคมว่าปัจจุบันห้องสมุดมีบทบาทอย่างไร หรือกำลังดำเนินโครงการและกิจกรรมใดบ้าง หรือกำลังประสบปัญหาใดในการดำเนินงาน จะช่วยให้สังคมมีความเข้าใจบทบาทและสถานภาพของห้องสมุดได้ดีขึ้น ช่วยให้ภาพลักษณ์ของห้องสมุดปรากฏต่อสังคมมากขึ้น และมีแรงสนับสนุนจากสังคมมากขึ้น ตัวอย่างการนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้ในการสื่อสารกับสังคม ได้แก่ อินโฟกราฟิกส์แสดงปัญหาด้านงบประมาณ จัดทำโดย สมาคมห้องสมุดอเมริกัน ดังภาพ 9 (American Library Association, 2012)

ภาพ 9 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์ขอแรงสนับสนุนจากภาครัฐและสังคมด้านงบประมาณ ในช่วงปี 2011-2012

อินโฟกราฟิกส์ดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อให้ข้อมูลกับสังคมว่าห้องสมุดประชาชนประสบปัญหาถึงงบประมาณไม่เพียงพอเนื่องจากมีผู้ใช้บริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต และคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดประชาชนเพิ่มมากขึ้น แต่ห้องสมุดประชาชนได้รับงบประมาณเท่าเดิม จึงไม่สามารถจัดบริการได้อย่างเพียงพอ และขอแรงสนับสนุนจากภาครัฐและสังคมเมื่อทราบปัญหาที่กล่าวมา

2. ด้านการบริการ

ห้องสมุดสามารถใช้อินโฟกราฟิกส์ด้านการบริการได้ ดังนี้

2.1 ประชาสัมพันธ์และสื่อสารการตลาดบริการห้องสมุด ห้องสมุดเป็นหน่วยงานให้บริการสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์และสื่อสารการตลาดบริการที่ห้องสมุดมีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะช่วยให้ผู้ที่ต้องการสารสนเทศและผู้ใช้บริการรู้จักบริการของห้องสมุดมากขึ้น และช่วยให้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดถูกใช้มากขึ้น การนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้ในกิจกรรมนั้นนอกจากจะช่วยให้ผู้ที่ต้องการสารสนเทศและผู้ใช้บริการรู้จักบริการของห้องสมุดแล้ว ยังอาจช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้ต้องการสารสนเทศที่ไม่เคยใช้ห้องสมุดให้ทำความรู้จักกับบริการของห้องสมุดและกลายเป็นผู้ใช้บริการห้องสมุดได้อีกด้วย ตัวอย่างการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อประชาสัมพันธ์และสื่อสารการตลาดบริการห้องสมุด ได้แก่ อินโฟกราฟิกส์แนะนำบริการที่มีในห้องสมุดของ Alloway Library, Trinity Western University ดังภาพ 10 (Alloway Library, 2014)

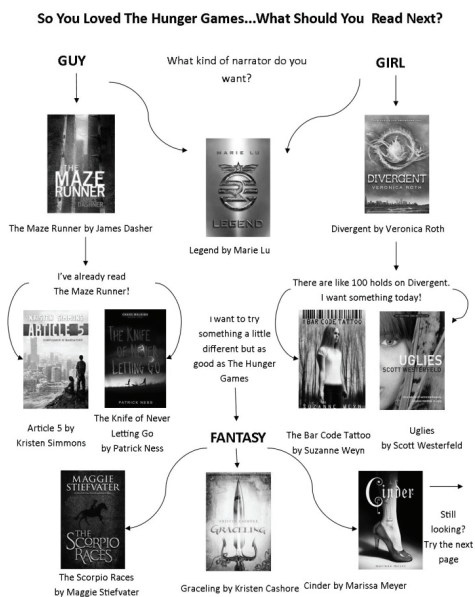

ภาพ 10 ตัวอย่างการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อแนะนำบริการของห้องสมุด
Alloway Library, Trinity Western University

อินโฟกราฟิกส์ดังกล่าวใช้เพื่อแนะนำบริการและสื่อสารถึงผู้ที่ต้องการสารสนเทศและผู้ใช้ห้องสมุดให้มั่นใจได้ว่าห้องสมุดมีพื้นที่ให้บริการเพียงพอแก่ผู้ใช้บริการทุกคน และยังให้บริการนักวิชาการและผู้ใช้บริการมาแล้วกว่าหนึ่งล้านคน นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่และบรรณารักษ์คอยให้บริการมากมายอีกด้วย การประชาสัมพันธ์และสื่อสารการตลาดรูปแบบนี้ช่วยให้ผู้ที่ต้องการสารสนเทศและผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักกับจุดเด่นของบริการห้องสมุด อีกทั้งยังสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่ห้องสมุด ทำให้เกิดความอยากลองใช้บริการห้องสมุดได้ด้วย

2.2 นำเสนอทรัพยากรสารสนเทศที่น่าสนใจของห้องสมุด เนื่องจากห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศมากมาย การนำเสนอหาที่น่าสนใจจากทรัพยากรสารสนเทศมานำเสนอในรูปแบบที่ทำความเข้าใจได้ง่ายและสวยงามเพื่อการดึงดูดใจ เช่น การใช้อินโฟกราฟิกส์ จะช่วยให้ผู้ที่ต้องการสารสนเทศรวมทั้งผู้ใช้บริการห้องสมุดรู้ว่าห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศใดที่น่าสนใจบ้าง และช่วยกระตุ้นให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ตัวอย่างการใช้อินโฟกราฟิกส์ในกิจกรรมนี้ได้แก่ อินโฟกราฟิกส์ของ Lawrence Public Library ที่แนะนำนวนิยายที่ผู้อ่านที่ชื่นชอบนวนิยายเรื่อง The Hunger Games น่าจะสนใจเนื่องจากเป็นนวนิยายแนวเดียวกัน ช่วยให้ผู้ที่ชอบนวนิยายเรื่องดังกล่าวรู้จักกับนวนิยายเรื่องอื่นๆ ที่มีให้บริการภายในห้องสมุด ช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ดังภาพ 11 (Lawrence Public Library, 2012)

2.3 ให้ความรู้ในเรื่องการรู้สารสนเทศ นอกจากการให้บริการสารสนเทศแล้ว ห้องสมุดยังมีบทบาทด้านการให้ความรู้เรื่องการรู้สารสนเทศแก่ผู้ที่ต้องการสารสนเทศ ผู้ใช้บริการห้องสมุด รวมถึงสังคมด้วย ปัจจุบันการค้นหาและใช้สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมมาก ซึ่งการใช้สารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตควรมีการประเมินความน่าเชื่อถือมากเป็นพิเศษ เนื่องจากในปัจจุบันเป็นยุคเว็บ 2.0 (Web 2.0) ทุกคนสามารถสร้างและเผยแพร่สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตได้อย่างเสรี ทำให้มีทั้งสารสนเทศที่เชื่อถือได้ และเชื่อถือไม่ได้ การสร้างความตระหนักในเรื่องดังกล่าวแก่ผู้ที่ต้องการสารสนเทศ ผู้ใช้บริการ

ภาพ 11 ตัวอย่างการแนะนำทรัพยากรสารสนเทศที่น่าสนใจ
ของห้องสมุดโดยใช้อินโฟกราฟิกส์ Lawrence Public Library

และสังคม ด้วยการให้ความรู้เรื่องการรู้สารสนเทศ ด้านการประเมินสารสนเทศ รวมถึงเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย หรือช่วยดึงดูดให้ทำความเข้าใจโดยใช้อินโฟกราฟิกส์จะช่วยเสริมภาพลักษณ์และบทบาทของห้องสมุดให้เป็นทั้งแหล่งสารสนเทศ และแหล่งให้คำแนะนำเรื่องการค้นหา และใช้สารสนเทศที่พึงพาได้และถูกนึกถึงควบคู่ไปกับแหล่งสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตเมื่อผู้ต้องการสารสนเทศต้องการสารสนเทศ ตัวอย่างการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อกิจกรรมนี้ได้แก่ อินโฟกราฟิกส์เรื่อง "You are what you write" จัดทำโดยเว็บไซต์ให้บริการด้านการจัดการรายการอ้างอิง easybib.com ในโครงการส่งเสริมการรู้สารสนเทศซึ่งเป็นโครงการร่วมกับสมาคมห้องสมุดอเมริกัน ดังภาพ 12 (Kessler, 2012)

ภาพ 12 อินโฟกราฟิกส์เรื่อง "You are what you write"

อินโฟกราฟิกส์ดังกล่าวแสดงสถิติการอ้างอิงแหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตของนักเรียน นักศึกษา โดยชี้ให้เห็นว่ามักมีการอ้างอิงจากแหล่งที่ขาดความน่าเชื่อถือเนื่องจากเป็นแหล่งสารสนเทศที่เปิดให้บุคคลใดก็ได้สร้างและเผยแพร่สารสนเทศ จากนั้นจึงบอกต่อว่าหากไม่ต้องการพบปัญหาดังกล่าวสามารถขอความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์ของห้องสมุดได้ การเผยแพร่อินโฟกราฟิกส์ลักษณะดังกล่าวจะช่วยสร้างความตระหนักในเรื่องการประเมินสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตก่อนการนำมาใช้ และช่วยให้ผู้ที่ต้องการสารสนเทศ ผู้ให้บริการ และสังคมทราบถึงบทบาทของห้องสมุดด้วยว่าสามารถให้คำแนะนำเรื่องการค้นหาและใช้สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตได้

สำหรับห้องสมุดในประเทศไทยก็มีห้องสมุดนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้แล้วเช่นกัน เช่น อุทยานการเรียนรู้ที่เคปาร์คนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้แสดงสถิติการจัดกิจกรรมของห้องสมุด เป็นการใช้อินโฟกราฟิกส์ทั้งในด้านการบริหาร คือ การแสดงผลการดำเนินงานให้สังคมได้รับรู้ และเป็นการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อ

การบริการและการตลาดเช่นกัน เนื่องจากทำให้ทราบว่าห้องสมุดนี้มีการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ต่างๆ มากมาย ดังภาพ 13 (TK Park, 2014)

ภาพ 13 ตัวอย่างการใช้อินโฟกราฟิกส์ของอุทยานการเรียนรู้ไคเบาร์ต

การสร้างอินโฟกราฟิกส์

การนำอินโฟกราฟิกส์ไปใช้ในวัตถุประสงค์ต่างๆ นั้น อาจทำได้ 2 กรณี คือ การสร้างอินโฟกราฟิกส์ด้วยตนเอง และการนำอินโฟกราฟิกส์ที่มีผู้สร้างไว้แล้วมาใช้งาน ในหัวข้อนี้จะแนะนำหลักการออกแบบอินโฟกราฟิกส์เบื้องต้น ซอฟต์แวร์และบริการบนเว็บไซต์สำหรับสร้างอินโฟกราฟิกส์อย่างง่าย และแหล่งรวบรวมอินโฟกราฟิกส์ที่อาจนำมาใช้เป็นตัวอย่างการออกแบบหรือนำมาใช้งาน

1. หลักการออกแบบอินโฟกราฟิกส์เบื้องต้น (Davis and Quinn, 2014, 16; Lamb and Johnson, 2014) มีดังนี้

1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของการทำอินโฟกราฟิกส์ จะช่วยกำหนดทิศทางการออกแบบและเลือกข้อมูลที่จะนำเสนอโดยใช้อินโฟกราฟิกส์ เช่น หากกำหนดวัตถุประสงค์คือต้องการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อการบริหารหรือนำเสนอผลการดำเนินงานและสถิติที่น่าสนใจขององค์กร กลุ่มเป้าหมายของอินโฟกราฟิกส์นี้ก็คือผู้บริหาร นักลงทุน หรือผู้ที่สนใจสนับสนุนองค์กร การเลือกข้อมูลหรือ

สารสนเทศมานำเสนอจะเน้นไปทางด้านการใช้งบประมาณ จำนวนผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้น โครงการที่สำเร็จในช่วงปี เป็นต้น แต่หากกำหนดวัตถุประสงค์ คือต้องการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อการบริการหรือการตลาด กลุ่มเป้าหมายก็จะเปลี่ยนไปเป็นผู้ใช้บริการ ผู้ที่ยังไม่เคยใช้บริการ หรือผู้ใช้บริการในอนาคต ข้อมูลที่นำเสนออาจเน้นเรื่องจำนวนทรัพยากรสารสนเทศหรือสถานที่ที่มีให้บริการ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ แสดงบริการที่มีทั้งหมดหรือให้ความรู้เกี่ยวกับบริการขององค์กร เป็นต้น

1.2 การเลือกข้อมูลที่ต้องการนำเสนอและกำหนดประเด็นนำเสนอที่ชัดเจน โดยเลือกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายดังที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้ยังควรกำหนดประเด็นการนำเสนอที่ชัดเจน เช่น หากต้องการนำเสนอข้อมูลการให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อทำการตลาดให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดรู้จักบริการดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลและประเด็นควรมุ่งเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง และการมีเครื่องอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้ใช้บริการอย่างเพียงพอ ไม่ควรมีเรื่องนอกเหนือจากประเด็นดังกล่าว เช่น จำนวนงบประมาณที่ห้องสมุดได้รับ จำนวนผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดในแต่ละปี หรือกิจกรรมที่ห้องสมุดจะจัดขึ้นในเดือนนั้นๆ

1.3 การออกแบบ เป็นขั้นตอนของการนำข้อมูลหรือสารสนเทศที่มีมาวางแผนว่าจะนำเสนอโดยใช้รูปภาพ สัญลักษณ์ ตัวอักษรอย่างไร และจะมีการวางตำแหน่งองค์ประกอบต่างๆอย่างไรเพื่อให้ข้อมูลหรือสารสนเทศเหล่านั้นดูน่าสนใจเข้าใจได้ง่าย อาจนำเสนออินโฟกราฟิกส์ในรูปแบบที่เป็นภาพนิ่ง วิดิทัศน์ หรือแบบมีปฏิสัมพันธ์ได้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการสร้างอินโฟกราฟิกส์เพราะหากออกแบบได้ไม่ดี อาจทำให้อินโฟกราฟิกส์ที่ความเข้าใจได้ยากหรือดูไม่น่าสนใจ วิธีการออกแบบที่ดี อาจเริ่มจากการดูตัวอย่างจากแหล่งรวมอินโฟกราฟิกส์ จากนั้นพิจารณาการออกแบบที่เหมาะสมกับอินโฟกราฟิกส์ที่ต้องการสร้าง สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบอินโฟกราฟิกส์มีดังนี้

1.3.1 การเลือกใช้สีที่เหมาะสม เช่น สีพื้นหลังและองค์ประกอบอื่นในภาพ ควรตัดกัน เป็นต้น

1.3.2 การใช้ภาพหรือสัญลักษณ์สื่อความหมาย ควรใช้ตัวอักษรให้น้อยที่สุด ใช้คำที่สั้น และกระชับ

1.3.3 ความเรียบง่าย ควรเน้นความเรียบง่ายในการออกแบบ

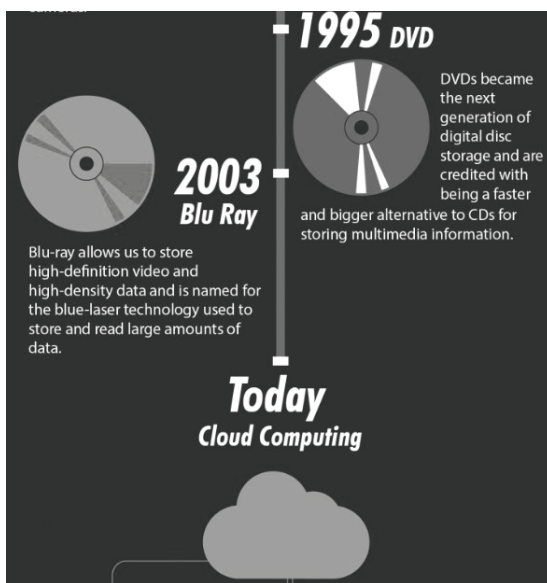
1.3.4 การเลือกรูปแบบการนำเสนอ ควรเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับข้อมูล หรือสารสนเทศ (Lamb and Johnson, 2014; Natalija, 2014) ดังนี้

1.3.4.1 ข้อมูลที่มีจำนวนมากหรือเป็นข้อมูลลักษณะแจ้งให้ทราบ อาจนำเสนอโดยใช้อินโฟกราฟิกส์แบบนำข้อมูลมาจัดวางให้ดูเข้าใจง่าย ดังภาพ 14 (J.P. Blackard, 2014)

ภาพ 14 ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลที่มีลักษณะบอกเล่า
โดยการนำมาจัดวางหรือเรียงเนื้อหาให้เป็นระเบียบและเข้าใจง่าย
(10 Tips for Better Sleep โดย J.P. Blackard)

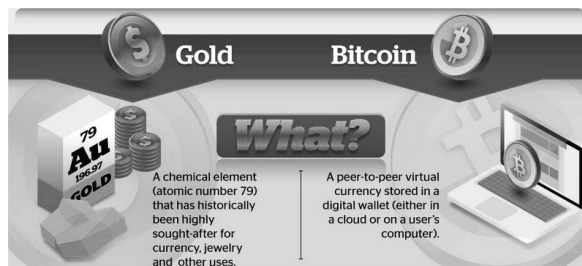
1.3.4.2 ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน อาจนำเสนอโดยใช้อินโฟกราฟิกส์แบบแสดงความสัมพันธ์ เช่น การแสดงภาพเป็นวงจร การโยงเส้นความสัมพันธ์ หรือแสดงเป็นลำดับขั้นตอน ดังภาพ 15 (Bogdanrauta, 2014)

ภาพ 15 ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลแบบแสดงความสัมพันธ์ ในที่นี้คือ
แสดงความสัมพันธ์หรือเกี่ยวเนื่องกันของเหตุการณ์การพัฒนาสื่อบันทึกข้อมูล
จากอดีตจนถึงปัจจุบัน
(The Evolution of Computer Storage โดย Bogdanrauta)

1.3.4.3 ข้อมูลที่มีลักษณะของการเปรียบเทียบ อาจนำเสนอโดยใช้อินโฟกราฟิกส์แบบเปรียบเทียบ โดยนำอินโฟกราฟิกส์ของข้อมูลสองชุดมาจัดวางไว้คู่กัน ดังภาพ 16 (Cowan, 2014)

1.3.5 การใส่ข้อมูลรายการอ้างอิง หากมีการอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งใดควรใส่รายการอ้างอิงแหล่งข้อมูลนั้นลงในอินโฟกราฟิกส์ด้วย

ภาพ 16 ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลแบบเปรียบเทียบ
ในกรณีนี้คือ ทองกับ Bitcoin หรือสกุลเงินในโลกเสมือนหรืออินเทอร์เน็ต
โดยใช้อินโฟกราฟิกส์
(Bitcoin vs. Gold โดย Steward Cowan)

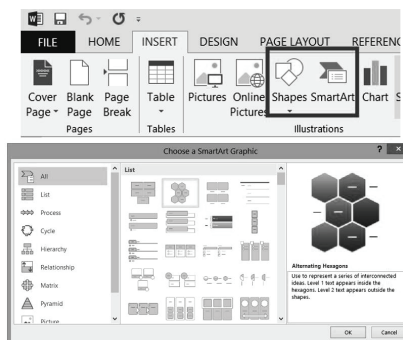
1.4 การเผยแพร่ การเผยแพร่อินโฟกราฟิกส์ขึ้นอยู่กับประเภทของอินโฟกราฟิกส์ว่าเป็นอินโฟกราฟิกส์แบบภาพนิ่ง วิดีทัศน์ หรือแบบมีปฏิสัมพันธ์ได้ อินโฟกราฟิกส์แบบภาพนิ่งสามารถเผยแพร่ได้ 2 ทาง คือ การตีพิมพ์เผยแพร่ในสื่อสิ่งพิมพ์ และการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ หากเป็นอินโฟกราฟิกส์แบบอิเล็กทรอนิกส์ อินโฟกราฟิกส์ที่เป็นวิทัศน์ และแบบที่สามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้ไม่สามารถตีพิมพ์ลงในสื่อสิ่งพิมพ์ได้ ดังนั้นการเผยแพร่อาจเผยแพร่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ยังสามารถเผยแพร่ผ่านทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ได้อีกด้วย เช่น จอภาพโฆษณาอิเล็กทรอนิกส์

2. เครื่องมือสำหรับใช้สร้างอินโฟกราฟิกส์อย่างง่าย

เครื่องมือสำหรับใช้สร้างอินโฟกราฟิกส์อย่างง่ายโดยเฉพาะอินโฟกราฟิกส์ที่เป็นภาพนิ่ง อาจแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

2.1 ซอฟต์แวร์ ในที่นี้หมายถึงซอฟต์แวร์ที่ต้องติดตั้งลงบนเครื่องคอมพิวเตอร์ก่อนใช้งาน ซอฟต์แวร์ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์ได้มีหลากหลาย เช่น Microsoft Word, Microsoft Powerpoint, Adobe Illustrator และ Adobe Photoshop โดยใน Adobe Illustrator และ Adobe Photoshop ผู้ใช้สามารถวาดรูปและวางรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ได้เองโดยอิสระ

ในขณะที่ Microsoft Word และ Microsoft Powerpoint 2013 มีเครื่องมือที่ช่วยสร้างรูปภาพและสัญลักษณ์เพื่อใช้ประกอบในอินโฟกราฟิกส์ เช่น การใช้คำสั่ง Insert จากนั้นเลือก SmartArt หรือ Shapes ดังภาพ 17

ภาพ 17 ตำแหน่งของคำสั่ง Insert Shapes Insert SmartArt และหน้าต่างคำสั่ง SmartArt ใน Microsoft Word 2013

2.2 บริการบนเว็บ หมายถึง ผู้ให้บริการเครื่องมือช่วยสร้างอินโฟกราฟิกส์บนเว็บไซต์ มีทั้งบริการที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย และต้องเสียค่าใช้จ่าย บางเว็บไซต์ให้บริการรับออกแบบและสร้างอินโฟกราฟิกส์ตามความต้องการของลูกค้าโดยมีค่าใช้จ่าย ตัวอย่างบริการเครื่องมือช่วยสร้างอินโฟกราฟิกส์และรับออกแบบอินโฟกราฟิกส์สรุปได้ดังตาราง 1

3. แหล่งรวบรวมอินโฟกราฟิกส์

ทางเลือกอีกช่องทางหนึ่งในการนำอินโฟกราฟิกส์เข้ามาใช้ คือ การนำอินโฟกราฟิกส์ที่มีผู้สร้างเอาไว้แล้วมาใช้งาน ทั้งนี้เมื่อนำมาใช้งานแล้วควรมีการอ้างอิงแหล่งที่มาและระบุผู้สร้างอินโฟกราฟิกส์นั้นด้วย แหล่งรวบรวมอินโฟกราฟิกส์ได้แก่

3.1 แหล่งรวบรวมอินโฟกราฟิกส์ของต่างประเทศ มีดังนี้

- <http://www.coolinfographics.com/>
- <http://dailyinfographic.com/>

ตาราง 1 บริการเครื่องมือช่วยสร้างอินโฟกราฟิกส์

ผู้ให้บริการ	URL	ค่าบริการ	รองรับอินโฟกราฟิกส์ภาษาไทย	มีเค้าโครงออกแบบ (Template)	อัพโหลดภาพเพิ่มเติมได้	บันทึกอินโฟกราฟิกส์ที่สร้างได้	การแบ่งปันไปสู่เครือข่ายสังคมออนไลน์	นำอินโฟกราฟิกส์ที่จัดทําขึ้นในโปรแกรมไปแก้ไข	แทรกวิดีโอ
Easel.ly	http://www.easel.ly/	มี/ไม่มี*	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×
Infogram	http://infogr.am/	มี/ไม่มี*	✓	✓	✓	×	✓	×	✓
Piktochart	http://piktochart.com/	ไม่มี	✓	✓	✓	✓	✓	×	×
Vennngage	https://venngage.com/	มี/ไม่มี*	✓	✓	✓	×	✓	×	×
Visually	http://visually.ly/	มี	บริการออกแบบอินโฟกราฟิกส์ ใช้บริการได้เมื่อจ่ายค่าบริการ						

*มี/ไม่มี หมายถึง สามารถใช้บริการได้ทั้งแบบไม่เสียค่าใช้จ่ายและเสียค่าใช้จ่าย โดยหากเสียค่าใช้จ่ายจะสามารถใช้บริการหลายส่วนเพิ่มเติมได้ เช่น เค้าโครงออกแบบพิเศษ หรือการบันทึกอินโฟกราฟิกส์ที่สร้างได้ เป็นต้น

- <http://visually.ly/view>
- <http://www.pinterest.com/> ค้นหาด้วยคำค้น “infographic”

3.2 แหล่งรวบรวมอินโฟกราฟิกส์ของประเทศไทย มีดังนี้

- <https://www.facebook.com/infographic.thailand>
- <https://www.facebook.com/InfographicMOVE>
- <https://www.facebook.com/LikeMe.Thailand>
- <https://www.facebook.com/InfomotionThailand>

สรุป

อินโฟกราฟิกส์เป็นวิธีการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลหรือสารสนเทศที่มีจุดเด่น คือ การแปลงข้อมูลหรือสารสนเทศเป็นภาพ ทำให้ผู้รับข้อมูลหรือสารสนเทศทำความเข้าใจได้ง่าย หากอินโฟกราฟิกส์ได้รับการออกแบบเป็นอย่างดีจะช่วยดึงดูดความสนใจด้วย

ห้องสมุดสามารถนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้ประโยชน์ได้ 2 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารและการดำเนินงาน ได้แก่ การสื่อสารภายในองค์กร การสื่อสารกับ

ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัด และการสื่อสารกับสังคม 2) ด้านการบริการ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์และสื่อสารการตลาดบริการห้องสมุด การนำเสนอทรัพยากรสารสนเทศที่น่าสนใจของห้องสมุด และการให้ความรู้ในเรื่องการรู้สารสนเทศ

การใช้อินโฟกราฟิกส์ด้านการบริหารและการดำเนินงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุด ผู้บริหาร และสังคมรับทราบข้อมูลด้านการดำเนินงานของห้องสมุดและทำความเข้าใจข้อมูลดังกล่าวได้ง่าย ทำให้การดำเนินงานห้องสมุดราบรื่นและสะดวกมากขึ้น เพราะผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและตัดสินใจ ส่วนการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อการบริการจะช่วยให้ผู้ที่ต้องการสารสนเทศและผู้ใช้บริการห้องสมุดรู้ว่าห้องสมุดมีบริการใดบ้าง และห้องสมุดสามารถมีบทบาทช่วยผู้ที่ต้องการสารสนเทศและผู้ใช้บริการห้องสมุดในเรื่องการประเมินสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตได้ นอกจากนี้การใช้อินโฟกราฟิกส์ที่มีการออกแบบอย่างดี มีความสวยงาม ยังช่วยดึงดูดความสนใจผู้ที่ต้องการสารสนเทศซึ่งไม่เคยรู้จักห้องสมุดให้ทำความรู้จักกับบริการของห้องสมุด และอาจกลายเป็นผู้ใช้บริการห้องสมุดต่อไปในอนาคต

การนำอินโฟกราฟิกส์มาใช้สามารถทำได้ทั้งการสร้างขึ้นเองและการนำอินโฟกราฟิกส์ที่มีผู้สร้างขึ้นแล้วมาใช้งาน โดยการสร้างอินโฟกราฟิกส์ขึ้นเองต้องมีการออกแบบที่ดี เพื่อให้อินโฟกราฟิกส์มีความเรียบง่าย เข้าใจได้ง่าย และหากมีการนำข้อมูลหรือสถิติจากแหล่งใดมาใช้อีกก็ควรอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลหรือสถิติต่างๆ ด้วย ในขณะที่การนำอินโฟกราฟิกส์ที่มีผู้สร้างขึ้นมาใช้งาน ควรมีการอ้างอิงแหล่งที่มาและผู้สร้างอินโฟกราฟิกส์เนื่องจากอินโฟกราฟิกส์เป็นวิธีการนำเสนอข้อมูลที่ช่วยให้ผู้อ่านหรือกลุ่มเป้าหมายสามารถทำความเข้าใจข้อมูลหรือสารสนเทศได้ง่ายและรวดเร็ว ดังนั้น จึงควรมีจริยธรรม กล่าวคือ ควรนำเสนอเฉพาะข้อมูลหรือสารสนเทศที่ถูกต้องเท่านั้น เพื่อป้องกันความเข้าใจผิดในข้อมูลซึ่งอาจส่งผลต่อบุคคลและองค์กรได้

เอกสารอ้างอิง

- Alloway Library. (2014). **Alloway Library Statistics...at a glance**. Retrieved June, 26, 201, from <http://twulibrarynews.blogspot.com/2014/03/alloway-library-statisticsat-glance.html>
- American Library Association. (2012). **Infographic: Weather the Storm**. Retrieved June, 26, 2014, from http://www.ala.org/research/plftas/2011_2012/weatheringthestorm
- Behrends, Shawn. (2012). Libraries vs. Google in the 21st Century. **Idaho Librarian**. 62 (2), 13. From Ebscohost DOI: 89745205.
- Bogdanrauta . (2014). **The Evolution of Computer Storage**. Retrieved June, 26, 2014, from <http://visual.ly/computer-storage-evolution>
- Braun, Linda W. (2011). **30 Days of How-To #17: How-To Use Infographics for Library Advocacy**. Retrieved June, 26, 2014, from <http://yalsa.ala.org/blog/2011/09/17/30-days-of-how-to-17-how-to-use-infographics-for-library-advocacy/>
- Cowan, Steward. (2014). **Bitcoin vs. Gold**. Retrieved June, 10, 2014, from <http://dailyinfographic.com/bitcoin-vs-gold-infographic>
- Cruz, Rebecca. (2013). **Infographics: Share Your Story in Pictures**. Retrieved June, 26, 2014, from <http://publiclibrariesonline.org/2013/12/infographics-share-your-story-in-pictures/>
- Davidson, Rosemary. (2013). Using Infographics in the Science Classroom. **Science Teacher**, 81(3), 34-39. From OmniFile Full Text Mega (H.W. Wilson) DOI: 94603769.
- Davis, Mark and Quinn, David. (2014). Visualizing Text: The New Literacy of Infographics. **Reading Today**, 31(3), 16-18. From Readers' Guide Full Text Mega (H.W. Wilson) DOI: 93288599.
- Gole, Bhakti. (2011). **Infographics in Libraries**. Retrieved July, 10, 2014,

from <http://library-profession.blogspot.com/2011/09/infographics-in-libraries.html>.

Infographic love: visually communication information & data. (2014).

Retrieved January, 3, 2015, from <http://librariandesignshare.org/2014/07/28/infographic-love/>

J.P. Blackard. (2014). **10 Tips for Better Sleep.** Retrieved July, 10, 2014, from <http://dailyinfographic.com/10-tips-for-better-sleep-infographic>.

Kessle, Sarah. (2012). **Students Cite YouTube, Google, Wikipedia the Most.** Retrieved January, 3, 2015, from <http://mashable.com/2012/05/31/information-literacy-infographic/>

Krum, Randy. (2014). **Cool Infographics: Effective Communication with Data Visualization and Design.** Wiley Indiannapolis: Indiana.

Lamb, Annette and Johnson, Larry. (2014). Infographics part 1: Invitations to Inquiry. **Teacher Librarian**, 41(4), 54-58. From OmniFile Full Text Mega (H.W. Wilson) DOI 95779891.

Lawrence Public Library. (2012). **If You Liked “The Hunger Games.** Retrieved July, 31, 2014, from <http://www.lawrence.lib.ks.us/2012/07/if-you-liked-the-hunger-games-3/>

Mi, Jia and Nesta, Frederick. (2006). Marketing Library Services to the Net Generation. **Library Management**, 27(6/7), 411-422. From Emerald Insight DOI: 10.1108/01435120610702404.

Natalija, S. (2014). **8 Types of Infographics: Which is Right for You?** Retrieved July, 31, 2014, from <http://piktochart.com/8-types-of-infographics-which-right-for-you/>

Qualey, Ellen. (2014). **What Can Infographics Do for You? Using**

- Infographics to Advocate for and Market Your Library.**
Retrieved June, 26, 2014, from <http://www.aallnet.org/main-menu/Publications/spectrum/Archives/Vol-18/No-4/pr.pdf>.
- Recommunity How Recycling Works.** (2014). Retrieved June, 7, 2014, from <http://www.videoinfographics.com/recommunity-how-recycling-works/>
- Rogers, Simon. (2013). **Women's Political Rights Around The World.**
Retrieved June, 7, 2014, from <http://www.theguardian.com/world/datablog/interactive/2013/mar/08/international-womens-day-political-rights>.
- Ross, Anders. (2009). **InfoGraphic Designs: Overview, Examples and Best Practices.** Retrieved June, 7, 2014, from <http://www.instantshift.com/2009/06/07/infographic-designs-overview-examples-and-best-practices/>
- TCDC. (2011). **TCDC Annual report.** Retrieved June, 10, 2014, from http://www.tcdc.or.th/upload/about/2011_TCDC_Annual_Report.pdf.
- TK Park. (2014). **About.** Retrieved January, 4, 2015, from <http://www.tkpark.or.th/tha/page/about>.
- Toth, Christopher. (2013). Revisiting a Genre: Teaching Infographics in Business and Professional Communication Courses. **Business Communication Quarterly**, 76(4), 446-457. From Sage Journals DOI: 10.1177/1080569913506253.
- เฉลิมวรรณ ยกเลื่อน และ มัลลียา พรหมแก้ว. (2555). **สร้าง Infographics อย่างไร? ให้โดนใจวัย Gen Y.** สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2557, สืบค้นจาก http://clpd.psu.ac.th/clpd_2012/phocadownload/ppt_seminar/140327_infographic/140327_infographic_presentation.pdf

Yokluean, C. and Promkaew, M. (2012). **How to Create Pleasing Infographics for Generation Y**. Retrieved June, 7, 2014, from http://clpd.psu.ac.th/clpd_2012/phocadownload/ppt_seminar/140327_infographic/140327_infographic_presentation.pdf. (in Thai).

นฤมล ถิ่นวิรัตน์. (2555). **อิทธิพลของอินโฟกราฟิกส์ต่อการสื่อสารข้อมูลเชิงซ้อน กรณีศึกษา โครงการ “รัฐ flood”**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Tinwirat, N. (2012). **The Influence of Infographics on Complex Information : A Case Study of “Roo Soo Flood”**. Master's Thesis, Silpakorn University. (in Thai).